

UJ KELET

ESZAK-POLITIKAI-NAPILAP

Balsejtelmek

Az elefántnak, orrszarvúnak, meg a vizilónak olyan vastag a bőre, hogy ha megszurják, észre se veszi. Csak hetek múlva érzi, hogy sajog, amikor pedig már gyógyulni kezd a seb. Eleve bocsánatot kérünk, ha a hasonlat, amelyet a tr pikus világból hoztunk, kicsit vastkos, de mi ep a vastosságot akartuk megérkeketelni s egy ezirányu hasonlatert nem mehetünk a közeli szomszédba. Ez a bukaresti kamara valóban idejében vette észre, hogy megszurta az országot a kilakoltatási rendelet. Ide-ova egy éve lesz, hogy az evakuálás életbe lépett — ami nagyon találó kifejezés, találabb csak az volna, hogy életbe gázolt — már minden épkezláb evakuálándót kievakuáltak és a bukaresti kamarában most jut eszébe egy képviselőnek, hogy az evakuálási rendeletnek visszasságoi vannak. Igazán vannak. Mi tudjuk ezt a legjobban, akikhez ezren meg ezren jöttek panaszaikkal, sirásaikkal, kéztördelő kétségbeeséssel könyörgve hozzánk, kövessünk el minden lehet, hogy ezt a kilakoltatási veszedelmet elbariassuk róluk. Nem resteljük bevallani, hogy annak idején csaknem emberfeletti erőfeszítéseket tettünk, hogy a rendelet súlyos csapását kivédjük és zsidó testvéreinket, akiket leginkább sújtott ez a szerencsétlenség, a további zaklatásoktól megelintalmazzuk. Az Uj Kelet és az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség folytonos, lankadatlan munkája arra vezetett végre, hogy a veszedelményhült, a rendeletet visszavonták és egyelőre hatálytalanították. Ezzel persze még nem tett megemlékeztetést mindazt, ami megtörtént, akik már kibolygattak a lakásából, kizeltek abból a városból, ahol élt és fenartotta magát, azzal továbbra se törődött senki. A kormány, amely néaculpázva ismerte be a rendelet emberfeletlen voltát, annyira nem ment a beismerésben, hogy a sérelmek jóvátételével is vezekelte volna bűnét. Igaz, hogy a kormány, amelyet külső erők kényszerítettek a hegyetlen rendelet visszavonására, nem is nagyon érzett büntudatot, alapjában örült, hogy ezernyiezer embert lehetett a szűkös lakásából kizavarni és helyükbe az oly kedves statisztikajavító elemeket betelepíteni.

E pillanatban csend van, az evakuálási rendelet nem időszéri, nem is nagyon óhajjuk, hogy az legyen. De beszélünk kell róla, mert a kamara észrevette, milyen káros és sérelmes s a kamara észrevétele apropót ad neki. Ne gondoljunk e pillanatban arra a furcsaságra, amivel kezdtük ezt a cikket, ne kritizáljuk különösebben a kamarát, amely csak hosszú hónapok után vett tudomást arról az evakuálási bajról. Lehet, hogy a kamarában van a hiba, amely az országnak agyrendszere, hogy ilyen későn fogja fel a külső behatásokat, de az is meglehet, hogy a bírrendszer az oka, ha az egy később észleli a dolgokat, mint kellene. Mi általában ezt hisszük, hogy a kamara és a szenátus is, ha nem politikáról van szó, de a gazdasági lét döntő tényeiről, sohse látja idejében a tényeket, mellőzi őket és elhalad mellettük. De próbáljuk meg ezuttal időszérietni a kamara kritikáját, kíséreljük meg a falra festeni az ördögöt, gondoljunk a legrosszabbra. Az evakuálási rendeletet annakidején nem sem misitettek meg, csak megszüntették. Szüneteltették, félretették phenni, amig az izgalmak kissé lecsillapodnak. Most már csend van, izgalom nincs, úgy fest a dolog, mintha újra elő akaránk venni. A szenátusban most a lakbérleti bizottságok felállításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják, ez pedig meglehetősen nyanus ügy, kel hogy gondolkodóba ejtsen mindenkint, akit esetleg érinthet.

Rég halljuk suttogni, hogy tavaszra új

nagy kilakoltató eljárások kezdődnek Erdély városaiiban. Nem tudjuk, mennyiben igaz ez, hajlandók vagyunk az egészséget mendemondának tekinteni s csak azért adunk neki helyet a papiroson, mert semmit se lehet tudni, néha a mendemondák is kilépnek a testetlenségéből és valóságokká válnak. Mi csak egyet látunk, azt hogy itt a tavasz és nem történik semmi. Amit, be kell vallanunk, nem jóindulatuan mondunk, mert nem arra gondolunk, hogy a kilakoltatások terén nem történik semmi, ezirányban az a balsejtelmünk, hogy ami késik, nem mulik. Arra gondolunk, néha tehetetlen bosszúsággal, néha lemondó nembánommal gondolunk rá, hogy itt, ezen a napfényes tavaszon semmi, de semmi nem történik, hogy a nyugtalanokat megnyugtassák, az aggódóknak bebizonyítsák, hogy rémeket látnak, semmi de semmi nem történik, ami az ilyen kilakoltatásokat fölles-

léssé teszi. Az építkezésre gondolunk, ami nincs, holott lennie kell, itt kellene már lennie, mert ez volna az egyetlen mód, hogy az élet Nagyromániában megkezdődjék, hogy a terelés meginduljon, hogy minden dolgozó elem hajlékhoz jusson. Ha nem fognak hozzá egykettőre, persze hogy szükség lesz megint a kilakoltatás nyaktilójára, persze, hogy újra kezdődik a nyugtalanlás, a zavar és a zaklatottság kora, mert olyan országban, amely élelmiszerekben nemépen szegény, állandó és fokozódó szaporulata van a lakosságnak s ezt a szaporulatot el kell helyezni. Nem úgy, ahogy Bukarestben gondolják, hogy a fölleslegeket kievakuálják az országból. Ez nagyon rossz politika, mert az országnak szüksége van a természetes növedékre, szüksége van minden emberére, hogy éljen, boldoguljon, fejlődjön, nagyá és gazdaggá legyen.

A francia miniszterelnök a palesztinai kérdésről

A kamara bizalmat szavazott Briandnak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, ápr. 7. Briand miniszterelnök a szenátusban fontos kijelentéseket tett a palesztinai és a sziriai kérdésről. Ez a beszéd kiegészítése egyik előző beszédének, amely után hosszú hírlapi vita indult meg. A palesztinai kérdésről a miniszterelnök kijelentette, hogy erre az ügyre a francia kormány nem tér vissza, mert ezt a kérdést szerződésekkel megfelelőképen szabályozták, a szerző-

déseket illetékes tényezők megkötötték, tehát azok kötelezőek. A sziriai kérdésről Briand ezt mondta: Gourand tábornok április 5 én Beyreuthba érkezett, a sziriai lakosság lelkesen üdvözölte, az ország minden részéből számos küldöttség kereste fel, hogy kifejezést adjanak a lakosság Franciaország iránt érzett ragaszkodásának. Ezután felvetette a bizalmi kérdést. A szenátus 197 szavazattal 9 ellenében bizalmat szavazott a Briand kormánynak.

Megegyezés készül az angol bányászsztrájk beszüntetésére

London, ápr. 8. (Damian.) A bányamunkások és a bányatulajdonosok között tárgyalások folynak. Azt hiszik, hogy a tárgyalások megegyezésre fognak vezetni s a sztrájk hamarosan véget ér.

Helyreállt a diplomáciai érintkezés Románia és Finnország között

Bukarest, ápr. 7. (Damian.) Románia és Finnország között a diplomáciai érintkezést felvették.

Fölrobbant egy löpörgyár Magdeburg mellett

Magdeburg, április 7. A Magdeburg mellett levő Burg helyiségben hétfőn a löpor- és muniációgyárban tűz következtében nagy robbanás történt, amelynek sok áldozata van. Négy munkás meghalt. A sebesültek száma igen nagy.

Amerika Japán ellen

Lafayette, április 7. (Damian.) Az amerikai kormány az angol, francia és az olasz kormányhoz jegyzéket intézett, amelyben tiltakozik Jap szigetnek Japán fenhatósága alá helyezése ellen. A jegyzék hangsúlyozza a sziget fontosságát a kábelforgalom szempontjából, egyben kéri a szövetséges kormányokat, hogy helyezék a szigetet nemzetközi védelem alá.

A németországi lázadás lereresése

Berlin, április 7. A németországi lázadás leveréséül az eddigi megállapítások szerint 3642 személyt fogtak el. A elfogottak legnagyobb része Leunaban van. A Rajna balpartján az üzemet ma újból felvették a munkát. A belga megszálló csapatok még mindig kezükben tartják a tárnákat.

A görögök veresége teljes

Páris, április 8. A Havas ügynökség jelenti, hogy Eski-Kehir mellett még mindig tart az ütközet. A görög csapatok defenzívában vannak és állandóan hátrálnak. A görög jelentések is beismerik, hogy a csapatokon a morális sülles jelei mutatkoznak. A legújabb hírek szerint a görög csapatok éssaki szárnya teljes felbomlásban van. A török hadsereg elfoglalta Bildssiket és rohamosan nyomul előre. Több forrásból már napokkal eselött az a hír érkezett, hogy András görög herceg katonái élén hősi halált halt. Athénből érkezett távirat ma est a hírt megcáfolja.

Athén, április 7. A kisázsiai vereségek következtében mozgósították az 1910. és 1911. évi korosztályokat.

Amerika nem enged be munkásokat

Washington, ápr. 7. (Rti.) A nagy munkanélkülségre való tekintettel a kormány a külföldi munkások bevándorlását további rendelkezésig megtiltotta.

Amerika elveti a népszövetséget es versaillesi szerződést.

Paris, 8. Harding elnök ma üzenetet küld a kongresszusnak, amelyben bejelenti, hogy Amerika a népszövetséget és a versaillesi békeszerződést nem ratifikálja, mert a versaillesi szerződés olyan ügyekre keveri bele Amerikát, amelyekhez semmi köze nincs. Elismeri viszont, hogy Németországnak jóvá kell tenni azt, amit elpusztított és fizetnie kell.

Felsősziléziát felosztják

Páris, ápr. 7. (Damian.) Briand francia miniszterelnök a kamarában kijelentette, hogy egy szövetséges bizottság fog Felsőszilézia koteosztásának kérdésével foglalkozni.

Harding első banketje

Newyork, ápr. 7. (Rti.) Harding kedden este Viviani tiszteletére vacsorát adott. Az amerikai sajtó kiemeli, hogy ez az első banket, amelyet az új elnök beiktatása óta a Fehér Házaiban tartott.

év. 74. sz.
s satukat
mpakat
kát
zókészleteket
villanykörtéket
getelő szalagot
di
it
S RONA
BUS MŰSZAKI
LALAT CALEA
FÖLDSZINT 6
vegyi termékek
gyártásaság Baia-
ánya — (Gyár
Sürgőnycim:
amare 533-1
li minőségben
ségben. ecetsav
vaseáfic, glaubersó,
forrsz és ólom
ellen
megvédi
s törme-
egét
és Társa
uháza
Telef. 1-49
rakban
szinben
kete és
kence,
vidárak
ni R.-T.
c-utca 42
t telefon 5-40
R.-T.
gett. Elsőrendű
sz nagyraktár
dödött
eladás
rakkal
katos-áruház)
Maria
(.) 13 1296
ALY
TELEFON
500. 11-21
7 8-1
YOUL
óket, akiket
és közvetít
szeköttetésbe
kő 98/99
or X etc
lings, etc.
ek
I E.

A litván példa

A nagy világháború utóreggése még szakadatlan rázkódásokkal nehezítik meg a kimerült európai emberiség lassú konszolidációját. Újra keletkezett, vagy régi területekből vesztett államok határai papíron megállapítva, Európának örökösén sajnó seba, a nemzetiségi probléma forma szerint elintézve, ezer és egy más égető kérdés végleges megoldása a békeszerződések paragrafusáiban orvosolva, és mégis, soha annyi nyugtalanság, soha annyi bizonytalanság, soha annyi jogonkivüliség, népek és egyének idegállapotát próbára nem tette, mint épen most, a megoldott problémák, az orvosolt betegségek háború utáni idején. Az csak természetes, hogy ezt a keservesen vibráló nyugtalanságot a lét és nemlét idegencselő bizonytalanságát, mindig az a népközösség érzi a legsúlyosabban, mely politikai és gazdasági megadottságánál fogva egyébként is az egyetlen gyökértelen nép volt a világ nemzetei között. Talán a legstótebb középkor ideje óta a zsidóságnak soha se volt olyan bizonytalan és jogon kívül álló helyzete Európában, mint épen napjainkban, a kezdődő általános konszolidáció idején. Varsótól Budapestig, a Dnyesztertől a Rajnig mindenütt a zsidóság válogatott és a felvilágosított új kor történelmében páratlanul álló gazdasági és kulturális elnyomásáról jönnek a hírek. És a történelem furcsaságai közé tartozik, hogy az általános helyzet alól az egyetlen kivétel épen az az ország, mely a régi pogromos Orosz Birodalom egyik utódállama: Litvánia.

Egész Európában egy volt egyetlen nemzet vagy állam, mely a nemzetiségi problémának a békeszerződésekben elfogadott és aláírt megoldását komolyan végrehajtotta volna, vagy csak akarta volna is végrehajtani. Még azok a népek sem, melyek régi időkben leg többet szenvedtek a nemzetiségi elnyomás alatt. Az elnyomottak egyetlen lendülettel elnyomóktá válnak és a valóságos helyzetben a békeszerződések és wilsóni alapelvek semmiféle jóindulata nem változtatott. Litvánia az egyetlen állam, mely a nemzetiségi problémának őszinte és fontterás nélküli megoldását minden konzekvenciájában elfogadta. Ennek a fenntartás nélküli való becsületes álláspontnak, természetesen a litvániai zsidóságra is messzeemenő kihatása van. Litvániaiban a zsidóság mint az államalkotó nemzetiségek egyike, mint népesség, teljesen egyenrangú minden más nemzetiséggel és belső autonómiáját a wilsóni alapelvek pontos betartásával az állam intézményesen biztosította. Az régóta tudott dolog, hogy a

zsidó ügyek intézésére Litvániaiban külön zsidóügyi minisztérium van, zsidó miniszterrel és épen tegnap adtuk hírt arról, hogy a legújabb hozott törvény értelmében Litvániaiban minden hivatalos, állami közleményt, vagy rendeletet jiddis nyelven is közzé kell tenni. Ennek az őszinte, fenntartás nélküli nemzetiségi álláspontnak azonban nemcsak a zsidóság, hanem maga a litván állam is mérhetetlen javát látja. Soha a zsidó nép olyan nagy szeretettel és erejével felülhaladó buzgósággal nem működött közre valamely állam javán, mint a litván zsidóság teszi ezt Litvániaiban, a mostani súlyos időkben. Érdekes dokumentuma ennek egy legújabb hivatalos hír.

A litván nemzeti gyűlés budgetbizottsága javaslatot terjesztett a parlament elé, az iránt, hogy a zsidóügyi minisztérium költségelirányzatát nagyobbítsák meg és személyzetét szaporítsák. A bizottság a javaslatot az alábbiakban foglalta, hogy a zsidó nemzeti kisebbség több hazafiságot és államfentartó értelmet és megértést tanusított a litván állammal szemben, mint Litvánia bármely más nemzetisége, úgy, hogy Litvánia állami érdeke, hogy a zsidóügyi minisztérium mennél nagyobb hatáskörrel és anyagi eszközökkel ruháztassék fel. A képviselőház a javaslatot első és második felolvasásban egyhangulag elfogadta.

Íze a hír beszél magáért. Lesz-e valaha idő, hogy Európa államainak intézői észreveszik és okukra hivatkozzanak majd a kicsiny Litvánia szembeszózó példáján? Nagyrománia böles megértéssel viselkedik a nemzeti kisebbségek ügye iránt. Mégis, milyen messze tartunk még mi attól, hogy a romániai nemzeti kisebbségek magukkielése intézményesen biztosítva legyen. Ami speciálisan a zsidó nemzeti kisebbséget illeti, még azok a jogai sincsenek biztosítva, melyek, nem is annyira a nemzetiségi, hanem a vallásszabadság alapelvébe sarkallanak. A zsidó kereskedőnek még mindig lehetetlenné van tőve vállásának szabad gyakorlása azzal, hogy törvények kényszerítik a heti munkaszünetnek vasárnapon való megtartására. Ez nem is kizárólagosan nemzetiségi kérdés, ez a vallásszabadság kérdése, amit Európa egyes előrehaladott államai, Hollandia, Franciaország, de a kicsiny Szerbia is már régen a világháború előtt megoldottak. Szabad választást engedtek a zsidó lakosságnak abban, hogy szombaton vagy vasárnap akarja-e a heti munkaszünetet megtartani. Mérhetetlen gazdasági és erkölcsi hasznára vált ez az illető országoknak. Gazdaságilag abban, hogy a kereskedelem és ipar szünetnélküliségét biztosították — erkölcsileg úgy, hogy a zsidóság

őszinte szeretettel ragaszkodott azokhoz az országokhoz, melyek népi megadottságát úgy respektálni tudták.

Az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség” alapszabályai most fokusznek jóváhagyásra a bukaresti minisztertanács előtt. A szövetség egyik sarkalatos programponja, hogy a kisebbségi jogokat az állam érdekeivel összhangba hozva biztosítsa a zsidóság részére fejlődésének lehetőségét és vallásának szabad gyakorlását. A litván példa mutatja, hogy a román állam jól felfogott érdekével egy irányban haladnak a mi törekvéseink és a litván példából meríthető tanulságok biztosítanak bennünket arról, hogy a bukaresti minisztertanács teljes megértéssel és jóindulattal fogja az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség törekvéseit, programját méltányolni.

Dr. Einéd Mózes.

Zsidó küldöttség Churchill gyarmatügyi miniszternél. Jeruzsálemből jelentik: A cionista bizottság, a Vaudeuni és a főrabbinátus küldöttsége együttes audienciára jelentkeztek a Jeruzsálemben tartózkodó Churchill angol gyarmatügyi miniszternél. A küldöttség memorandumot fog ányújtani a miniszternek, amelyben a zsidóságnak különösképpen a főkérdésben elfoglalt álláspontját írja körül teljes határozottsággal. Az emlékirat kiemeli Sir Herbat Samuel kormányzó érdemeit és kifejti, hogy a cionistáktól távol áll minden olyan szándék, amely az arabok jogait csorbítani akarná. A zsidó nép főleledése kedvező hatással lesz a kelet többi népeire, és sorban az arabokra. A memorandum követeli a gazdaságilag leromlott országok zsidósága Palestínába való utazásának megkönnyítését.

Vasuti tárgyalás Csehszlovákia és Románia között. A Románia és Csehszlovákia között közlekedő vonatok csatlakozásának megjavítása ügyében tegnap Szatmárra utazott dr. Sasi nagy László, a kolozsvári üzletvezető-ég menetrendi előadója. Sasi Nagy László tanulmányozni fogja a két ország vasuti összeköttetését. Együtt tárgyalni fog a csehszlovák megbízottakkal, hogy megszüntessék azt a hosszú várakozási időt, amely a romániai vonatoknak a csehszlovák vonatokhoz való csatlakozása között van. Valószínű, hogy a tárgyalások befejezése után a cseh-román vasuti összeköttetés meg fog javulni.

Szmoleszkyn

(1842—1885)

Írta: Szabó Imre (4)

A csalódás lelki felborultságában legközelebbi témáját nem a szerelmi életről merítette. Fölzaklatott idegállapotának inkább a miszticizmus felett volna még, de ez csak lelki diszpozíció volt nála és teremtő készséggé nem tudott kialakulni. Szertelen, de nagyon értékes írásában a „Kevurat chamor” — Szamár sirja (a temető árok melletti hely, ahová a számkivetetteket hantofják) című regényében érdekes megfigyelni ezt a pszichikai folyamatot.

A regény azzal indul, hogy Jakev Chajim egy okos, de vásott fiú összekülönbözik minden nyárspolgári hajlamu emberrel, aki körülötte él. Nincsenek balítéleti, nem ismeri tekintélyt és félelmet, nem hisz — éppugy, mint apja — szellemekben és halál utáni életben. Apjától látta, aki a halottas házban szolga volt, hogy munka után fejét valamelyik halott mellére hajtotta és nagyokat és edéseket aludt a különböző párnán.

A fiú egy napon nagyon megbosszántotta a község félénekjeit. Hajnalban, amikor templomba igyekeztek, besurrant az utba eső temetőbe és nagyokat ordított. Tulvilágian, félelmetesen. A hívők összehúzódtak, elsiették a helyről, a templomban pedig suttogva beszéltek a „számkivetett” — amelyeket hajnalban sem nyugosztak; bizonyára nagy bűn történhetett a kehillában. Nagy nyomasztás indult, és kiindodott Jakev Chajim vásottága. A község tanácsa összeült és büntetést követelt a rakoncátlan gyerek számára az apjától.

— Én — mondotta az apa — egy újjal sem nyulok a fiamhoz. Ha pedig az urak közül valaki megfenyíteni merné, kijelentem itt, hogy akkor senkit nem fogok elemetni.

— Nem fog elemetni — pattant föl az egyik gabbe — ki akarja magát eltemettetni? Azt hiszi, valami különös boldogság, ha az embert temetik!

— Hát én nem vesztegetek sok szót — mondta határozottan Jakev Chajim apja, a temetőszolga — én csak azt mondom, hogy a fiamhoz egy újjal se nyuljanak, különben már most befekhet mindenki a sirjába. Nem lesz, aki törődjön magukkal, ha rendes halállal halnak meg.

Fontos argumentum volt ez használt. A fiut ezuttal nem bántották, de felév mulva, amikor a templomszolga is meghalt (vajjon volt, aki eltemesse?), a gyereket kiüldözték a városból. Jakev Chajim jesiváról-jesivára bolyongott, mindenütt vérgé bosszantva a copfos embereket, a smökkókat és a fohésgyűlölköket.

Egy városban szokás volt, hogy a „chewrat levija” — a halottkísérők egylete Kiszlev hónap huszadikán nagy vacsorát rendezett a Szentegylet pénzéből. Fejedelmi lakoma volt, a fehér asztal dúsan megtraktva mindennel, mi szem s száznak ingere. Lakmározás előtt a chewra kadisa tagjai benéztek a terembe — rendszerint a templom női traktusában szoktak teríteni — vajjon minden rendben van-e. Kinos meglepetésükre a hosszú tepsikből hiányoztak a finom, omlós sütemények. Jakev Chajim emelte el őket és vitte őket hamidrába, ahol hárpia felesége elől meg akarta melamed zsebeit rakta meg a jó dolgokért, majd maga is lakmározott. Közben az ablakból, a gondnokból

és választmányi előkelőségekből vészbiróság ült össze.

— Amint a tolvajt elfogják — szolt az egyik böles — nyomban meg kell büntetni. Öt pofont kell lekenni neki.

— Öt pofont? — üvöltött egy másik — hát ez büntetés? Minden csontját én magam töröm darabokra.

A mérsékelt álláspont így hangzott:

— A csonttörés nem célszerű büntetés. Őn összetöri a csontjait és ő megszabadul a katonaságtól.

Végül megállapodtak a következő ítéletben: „A vakmerő gonosztevő, aki a chewra kadisa tekintélyét így megalázza, mindenképpen adassék át a katonaságnak. Ha pedig meghal, szamar sirjába temetessék el.”

Jakev Chajim a padlason hallgatta az ellene hozott ítéletet. A női templom padlásán a közhit szerint ugyanis „sed”-ek, gonosz szellemek tanyáznak; itt tehát biztos helyen tartózkodott. Jó ötlete támadt. Tudta, hogy az ismeretlen tolvaj fölött ítélkező reb Gavriel és reb Semarja halálos ellenségek. Lesietett a padlásról és eliramodott a két ember feleségéhez, akik jó hitvesek lévén, halálosan gyűlölték egymást. Mindégyik asszonynak külön-külön ezeket mondta:

— Jó asszonyom, siessen a templomba; az ura újból összeveszett.

Mintha menteni kellett volna valamit a tűzből, úgy futott a két asszony a templom felé.

Berohantak. Előbb egymás vendégéjét ráncigálták le, majd ököllel és körmökkel rohanták meg a gyantulin fertőket. Kimagyarázásra sor sem kerülhetett, mert Jakev Chajim megint felszólt a padlásra, amelynek a terem

„Erős kö” Briand ország

— Az Új

Páris, április
meto:szágnak a
ben a kárpótlás
Franciaország ra
lezet:iség teljesít
miniszterelnöknél
ülésén tett nyilat

Br

Németország
szövetségeket e
Ez azonban nem
saban összeko
eisején Németo
kötelezettségei
Londonban megt
megakadályozza
határidő előveti
kedhessünk.

Május else
ujból a jog teré
bármilyen kilogá
kötött szerződés
tartja a toikát.
minden műhelye
zeskedik a mi
azzal áltatja m
és katasztrófalis
Ehelyett azonban
omlása fog bekö

Németország
jegy

Berlin, ápr
tározta, hogy a
sára nyilvánossá
amelyet az ame
kérdésében foly
német nép elist
az elpusztított v
képezt hozzájár
lehet, Franciaor
metor:szágnak a
vaslatait, mégis
hajlardo a ném
indítványról is

Kijelenti t
kész nemzalköz
abban az esetbe
és a bevételek

felé eső ablaká
heves légáram
és körömharc a
dott. Mire újra
egy része mar
kiöntött italok,
parókák között.

Jakev Cha
Öblös, mély ha
késztetett társas

— Pokol
kei, rombolás o
hasonlott embe

A társasá
Bűnbánó

ket verdesték,
két asszony sir

Fönt a p
pokolin rendez
dálta a magába

totta a kaján o
A regénye
zata: ez egyrés
potának hi túl
benne egy új k
sok van a S

azzal a különb
lözva és burko
„Kevurat cham
git rá sok hun

Szerencse
nem tudta egy
munka és sakk
benne lefojtani

talán egy hossz
elszóródást és
ben Romániába

„Erős kéz szorongatja Németország torkát“

Briand beszéde a francia kamarában — Május 1 én Németországnak fizetnie kell — A német kormány engedékeny

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, április 7. Május elsején kell Németországnak a londoni határozatok értelmében a kárpótlás első részletét törleszteni. Franciaország ragaszkodik e szerződéses kötelezettség teljesítéséhez, ami kitűnik Briand miniszterelnöknek a francia kamara legutóbbi ülésén tett nyilatkozatából.

Briand beszéde

Németország — mondotta Briand — a szövetségeket el akarja nyomástól választani. Ez azonban nem sikerül, mert a legszorosabban összekovácsozva találja őket. Május elsején Németország nem fog kibújni tudai kötelezettségei teljesítése alól. Németország Londonban megtámadta a békeszerződést, hogy megakadályozza bennünket a május elseji határidő elővetkeztével abban, hogy cselekedhessünk.

Május elsején azonban — folytatta — újból a jog terére lépünk s ha Németország bármilyen kifogással meg akarja kerülni a kötött szerződést, érezni fogja, hogy erős kéz tartja a torkát. Németország minden gyára, minden műhelye és minden vagyonféléje kezekedik a mi követelésünkért. Németország ezzel áltatja magát, hogy fáradtak vagyunk és katasztrófális eseményeknek nézünk elébe. Ehelyett azonban Németország politikai összemérlése fog bekövetkezni.

Németország nyilvánosságra hozza a jegyzék-váltás adatait.

Berlin, ápr. 7. A német kormány elhatározta, hogy a sok ellentétes hír megcáfolására nyilvánosságra hozza azt a jegyzék-váltást, amelyet az amerikai kormánnyal a kártérítési kérdésben folytatott. A német kormány és a német nép elismeri kötelezettségét arra, hogy az elpusztított vidékek felépítéséhez erejéhez kepest hozzájáruljon. A német kormány, jól lehet, Franciaország nem vette figyelembe Németországnak a helyreállításra vonatkozó javaslatát, mégis meg fogja azokat ujtani és hajlandó a német ipari termelésre vonatkozó indítványról is tárgyalni.

Kijelenti továbbá a német kormány, hogy kész nemzetközi kölcsön felvételére is, de csak abban az esetben, ha a lefoglalt német vagyon és a bevételek felszabadulnak. Németország a

lehetőség határain belül a szövetségesek adósságának kamatait is magárvállaló.

A háború felelőssége

A német kormány a jegyzék-váltás közzétételével egyidejűleg nyilatkozni fog a háborúért való felelősség kérdésében is, mert az amerikai kormány Németországra hárítja a felelősséget. Németországban ezt igazságtalanságnak tartják és remélik, hogy a háborúban résztvevő országok diplomáciai aktáinak nyilvánossághozatala Amerikát is meg fogja győzni a vád helytelenségéről.

A német kormány ezzel a lépésével azt bizonyítani akarja, hogy tisztázni akarja az antanttal szemben való helyzetét. Most egyelőre a felsősziléziai kérdés megoldása foglalkoztatja a szövetségeseket. Briand miniszterelnök erről kijelentette, hogy a szövetséges bizottságok a versaillesi béke szerződés értelmében jártak el.

Felsősziléziában lelőttek egy német tisztet

A felsősziléziai népszavazási bizottság csak április 15. után fogja véglegesen megállapítani a sziléziai határokat. A szövetségesek felsősziléziai bizottsága Gleinitshben titkos német katonai irodát fedezett fel, amely messze kitért szervezettel dolgozott. A szövetséges misszió rendőrfelügyelője megjelent a titkos iroda vezetőjénél, egy német tisztnek lakásán, hogy letartóztassa. A tiszt menekülni akart, közben revolverrel védekezett és több lövést tett a hatósági közegekre. A rendőrfelügyelő erre önvédelemből lelőtte a német tisztet.

A nagyváradi Zsidó Leányegylet.

A nagyváradi Zsidó Leányegylet vasárnap szépen sikerült műsoros estét rendezett. Az estélyt Ullmann Mady hatásos prólogja nyitotta meg. Különösen sikerült volt a „Jákob álma“ című bibliai előkép, Deutsch Ernőné és Tibor Ernő művészi rendezésében. Weisz Miklós és Vomaeska József zenedarabot adott elő, Gróf László, Halász Károly és Arató Klári táncolt. A műsor második részét a „Ráchel a kutsná“ című előkép és Gerő Rózsika hegedűjátéka dominálta. Dr. Zoltán Jenő hírlapíró konferált, a rendezésben Leitner Ferike, az egylet kiváló elnöknője, Berger Gyöngyi és Pásztor Ferenc tünt ki.

Az angol bányász-sztrájk

Ma döntenek a vasutasok és a szállító-munkások — A kormány szigorú rendszabályokat rendelt el

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, április 7. Az angol bányász-sztrájk ma döntően fontos napja van. A vasutasok és a szállító-munkások ugyanis ma határoztak arról, hogy csatlakozzanak-e a sztrájkhoz. A béérkezett táviratok szerint

a munkások tulnyomó többsége a sztrájk mellett foglalt állást.

Ha ez a hír igaznak bizonyul, az angol ipari termelés és közlekedés megbénul, aminek az angol politika alakulására beláthatatlan következményei lehetnek. Lloyd George és kormánya tisztában van a helyzettel és tudja, hogy a mérkőzésben alulmarad, egyik napról a másikra át kell adnia helyét a Labour-Partynak. Éppen ezért a kormány minden eszközt igénybevesz a sztrájk letörésére és olyan intézkedést léptet életbe, amelyeknek ténylegesen diktatorikus jellegük van. A kormány rendelkezik a bányák, a közlekedési eszközök és az élelmiszer-szállítás felett. Joga van az összes szükségleti cikkek szétosztásához, a gyülekezés megtiltásához és a fegyveres erő bármilyen szolgálatra való igénybevételéhez. Birói intézkedés nélkül házkutatást és letartóztatást rendelhet el és bárkit kényszermunkára ítélhet.

A parlament husvétii szünetét a sztrájk miatt megszakították. Az első ülésen Lloyd George felolvasta a király üzenetét, amely kihirdeti a kivételes állapotot.

A miniszterelnök beszédében kijelentette, hogy a kormány bármennyire is arra törekszik, hogy a munkások és a bányatulajdonosok között az ellentéteket elsimítsa, nincsen azon az állásponton, hogy a két felet a parlament elé, mint döntőbíró elé idézze.

Hirt adtunk már arról, hogy a sztrájkolók egyes területeken igyekeznek megakadályozni az önkéntes kisegítőket a sztrájtuk kezelésében. Legújabbán érkezett táviratok szerint a bányamunkásoknak ez a törekvése az egész országban általánossá vált, miáltal a bányák jelentős részét elöntötte a bányavíz.

A bányász-sztrájk, mint a legújabb táviratok jelentik,

egyre nagyobb méreteket ölt.

Mindenütt nagy tüntetéseket rendeznek. Skócia bányáiban a munkásság magatartása a sztrájtukat kezelő önkéntesekkel szemben fenyegető.

nélkülözött a családi élet szent egymással érzését, a legjobb férj és apa lett. Santa feleségét mindenben megkímélendő, maga járt piacra, mézárskékbe. Ha vendéget vártak vacsorára, maga terítette és rendezte az asztalt. A gyerekeit fürdőtötte, öltöztette és ha valamelyikük ágynak esett, éjszakákat virrasztott mellette. Héber nyelvre fogta őket és altató meséit maga mondotta el nekik héberül.

Házaselete boldogsága mellé irodalmi sikerek is szegődtek, noha írásai sok tekintetben lefelé menő tendenciát mutattak. Egy oroszországi útja azonban valóságos diadalut volt, amelyen leginkább a zsidó deákság tüntetett mellette meleg ünneplésekkel. A moszkvai deákok aranytollal kedveskedtek Szmolenszkynek. A disztollba ezt a bibliai mondatot vésették: „Az Ur választottjai pedig visszatérnek és ujjongva érkeznek Cionba“.

1883-ban tüdején és gégéjén támadta meg a kór. A következő év tavaszán Meránban, majd Gleichenbergben keresett gyógyulást. Idegfagyasztón megrázók a levelek, amelyeket barátaihoz — legtöbbször Dabitzky énekeshez — írt e helyekről.

1885 telén ismét Meránban betegeskedett. Élete utolsó napjait dolgozott; írásait rendezte. Sevát hó tizenötödikén a szálló szobájában az ablak előtt találták holtan elterülve a padlón. Valószínűleg ki akarta nyitni az ablakot, hogy levegőt kapjon és ekközben érte a halál.

Magára hagyatottan hagyta el az életet, amelynek kortársai közül kevesen használták többet, mint ő.

— Vége —

felé eső ablakát kinyitotta. Az ebből támadt heves légáram eloltotta a gyertyákat. Az ököl és körömharc a sötétben elszántan folytatódott. Mire újra világosság lett, az emberek egy része már ott tetreggett szétört tányérok, kiöntött italok, üvegszilánkok és széjjelcibált parókák között.

Jakev Chajim ezzel nem elégedett meg. Öblös, mély hangon lekiáltott az alaposan kiélezett társaság felé.

— Pokol szellemei, gonoszok bolygó lelkei, rombolás ördögei jertek e hitvány meg-hasonlott emberek büntanyájára!

A társaságot a hideg rázta.

Bűnbánó imákat morzsolgattak, a mellüket verdesték, „Semá Jiszroél“ kiabáltak. A két asszony sirva borult egymásra. Fönt a padláson pedig a fickó, aki ilyen pokolin rendezte ezt a komédiát, ajkát harapdálta a magábafojtott nevetéstől és hasát tartotta a kaján örömtől.

A regény végéig efajta ijesztő tréfák sorozata: ez egyrészt az író fölzaklatott idegállapotának hü tükre, másrészt azonban fölvilan benne egy új korszak sugara. Jakev Chajimban sok van a Shakespeare-dramák bohócából, azzal a különbséggel, hogy míg ezek példalólvá és burkoltan mondják az igazat, addig a „Kevurat chamor“ hőse cselekedetekkel világít rá sok humberga és babonára.

Szerencsétlenül végződött nagy szerelmét nem tudta egykönnyen felejteni az író. A munka és sakkjáték csak ideig-óráig tudták benne lefojtani a nagy keserűséget. Azt hitte, talán egy hosszú utazás meghozza a kívánt elszóródást és az Alliance fölshóltására 1874-ben Romániába utazott a zsidókérdés tanul-

mányozása céljából. Az alkotó tehetséggel megáldott férfi azonban nem elégedett meg a jelentéssel, céljait szolgáló adatgyűjtéssel, hanem a kultivált romániai zsidó-ágot szervezkedésre ösztökölte; több helyütt nagyhatású beszédeket tartott és utmutatást adott a hitközségi élet és zsidó kultúra megteremtésére. A közéletnek szánt munkásságát, mi-helyt visszajött Bécsbe, gyorsan föleserélte megint az irodalommal, amelynek a „Gaon v'sever“ — Enkelkedés és zuhanás — című novellás kötetet adta. A könyv kemény realizmussal rajzolja a börze és a börze körüli életet minden izgató kapzsiságával, cinizmusával és lélekrontásával.

A következő esztendőben megismerkedett Timkin Leonorával, egy gazdag varsói család leányával, aki jóságával és egyszerűségével el tudta feledtetni nagy csalódását. A leányt eljegyezte. Pár nap múlva a Praterben kocsi-kázta és a fiatal hölgy a kocsirol való leszál-lásakor olyan szerencsétlenül botlott meg, hogy jobb lába eltörtött. Az orvosok kijelentették, hogy a csont összeforrása esetén is élete végéig sánta marad. Persze a menyasszony szülei el voltak készülve, hogy Szmolenszky a „partit“ visszamenesztí. Az író azonban már a föltevés miatt is megharagudott apósára és a leányt, mi-helyt föl-tápszkodni tudott, baldachin alá vitte.

A házaselet visszahozta lelki egyensúlyát. Három részből álló hatalmas történeti regényét, „Gemul jesarim“ — A jók jutalma — címűt, amelyben a zsidó nép számára szabad léghört, fejlődési lehetőségeket követel, már a nyugalom és boldogság derűs, csöndes lugásában írta. Az író, aki harmincöt éves koráig

Önkényeskedések az agrárreform végrehajtása körül

A megyei bizottságok nem tartják be a törvény rendelkezéseit

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Minden országnak, amely forradalmi meg-
rázkódítások helyett a békés fejlődés útján
kivánja megvalósítani a modern demokrácia
követelményeit, a háboru lezajlása után első
és legjelentékenyebb feladatának kell tekintenie
az agrárreform korszerű és demokratikus meg-
valósítását. A földéhes parasztságot a nagy- és
kötöttbirtokok nagykitérjedésű és kellőleg ki nem
használt földterületeiből földhöz kell juttatni.

Románia agrárreformja, amely törvény-
paragrafusokba van már foglalva, de a törvény
holt betűinek életre hívása csak most történik,
azt az alapvető szempontot tartja szem előtt,
hogy ok és haszon nélkül ne okozzanak káro-
kat azoknak, akiket a rendelkezések szenvedő
leg érintenek. Az agrárreformnak törvényes
megvalósítása éppen abban különbözik a forradalmi
megoldásoktól, hogy csak teljesen kár-
pótlás mellett és csak a szükséges mértékig
korlátozza a földtulajdonosok tulajdonjogát.

Milyen esetekben jogosult a kisajátítás?

Az agrártörvény, bevezetésében ki is
mondja, hogy ez a közjó érdekében él az
állam kisajátítási jogával. Első sorban a paraszti
mezőgazdasági birtokok szaporítása céljából,
másodszor a mezőgazdaság intenzívvé tétele
végett, de meghagyja vagy újonnan is képez
középbirtokokat és mintagazdaságokat és figye-
lembeveszi a nemzeti ipar kifejlődésének szük-
ségleteit is.

E célok érdekében a törvény minden
rendelkezésével különös védelmet nyújt azok-
nak, akik nem improduktíve birtokolják a földet,
hanem azt maguk művelik meg. A termelés
folytonosságának nagy nemzetgazdasági
fontosságát tartja szem előtt és biztosítja a
törvény, amikor bizonyos maximumig: ötszáz,
illetve kétszáz holdig biztosítja azok tulajdon-
jogának zavartalan élvezetét, akik maguk mű-
velik a földet.

A törvény méltányos rendelkezéseit az
annak végrehajtására rendelt közegek rendsze-
rint nem tartják be. Az ország minden részé-
ből panaszok hangzanak el a megyei és városi
agrárbizottságok működése ellen. Ezek a bizott-
ságok a legnagyobb önkényeskedéssel járnak el.
A helyzetet misem jellemzi jobban, mint az,
hogy az érdekeltek sohasem kívánják egyebet,
minthogy szigorúan csak a törvény rendelke-
zéseit alkalmazzák rájuk. Nem a rendelkezé-
sek alól akarnak kibujni, hanem a rendelkezé-
sek végrehajtását kéri, de elfogultság, pártos-
kodás és önkényeskedés nélkül. Lássunk pél-
dátul egy konkrét esetet:

Milyen a kisajátítás a gyakorlatban

Veresmart községben (Máramaros megye)
K. I. a háboru előtt két évvel harmincegy
hold földet vásárolt a 318. számú telekkönyv
feljegyzése szerint. 1913. és 1914. évben a
Tisza folyó áradása elsodort három katasztrális
holdat, egyik szomszédja elbirtokolt egyharmad
holdat, úgy hogy birtoka jelenleg alig tesz ki
28 holdat. A tulajdonos a földet maga műveli,
különbön közel husz évig volt községi és jelen-
leg állami tisztviselő. Birtoka így nem esik a
törvény rendelkezései szerint kisajátítási, illetve
kényszerbérleti eljárás alá. Mult évben a ren-
des eljárás során fel is oldották birtokát.

Néhány hét előtt azonban megkapta a
megyei agrárbizottság 132/921. számú határo-
zatát, amely szerint földbirtokából a törvény
2. §-ának 3. ik pontjára való hivatkozással *tíz*
holdat kényszerbérletbe adnak ki, holdankénti
80 lei évi bérösszeg ellenében. A törvény azon-
ban éppen azt rendel, hogy falusi birtokokból
csak 30 kat. holdon felüli rész foglalható le,
de az is csak akkor, ha a föld 1900-tól 1918 ig
tizenkét egymásutáni évben használt volt.
A törvény tehát K. I. birtokát világosan mente-
síti a kényszerbérlet és kisajátítás alól. Ez
azonban a megyei agrárbizottság egyáltalában
nem akadályozza abban, hogy éppen erre a
paragrafusra való hivatkozással kövessen el jog-
sértést. Kévesen vannak ugyanis, akik a tör-
vényt ismerik és az agrárbizottságok így nem
nagyon skrupulosusak, ha törvényparagrafusra
kell hivatkozniuk.

Az esetet súlyosítja, hogy a kényszer-
bérletbe adott terület öszi és tavaszi vetőmag-

gal, illetve öt hold löherével van bevetve és
a tulajdonos beigazolhatóság csupán vetőmagra
5000 koronát adott ki, amelynek ellenértéke-
képen kap tíz hold után 800 lei évi bért. A
törvény 28. ik § a határozottan elrendeli, hogy:
„a szántási és vetési befektetéseiért a tulajdo-
nost készpénzben kell kártalanítani.“ Erről,
azonban a megyei bizottság, amelynek intéz-
kednie kellett volna, teljesen megelégedett,
illetőleg K. I.-nek 181. szám alatt iktatott
felbbrzésére ezideig választ sem adott. A hely-
színére kiszállott ugyan a bizottság, de a felet
erről nem is értesítette.

Az érdekeltek csak a törvény tiszte- letbentartását kéri.

Ez az eset csak egy kiragadott példa a
sok közül. Máramarosban különösen sok a
panasz. A napokban küldöttség érkezik onnan
az agrárügyi államtitkárhoz s a küldöttségnek
egyetlen követelése az lesz, hogy az államtitkár
akadályozza meg a törvény rendelkezéseivel
ellentétbenálló önkényes és minden jogalapot
nélkülöző kisajátítási eljárást. Nem véletlen,
hogy a sérelmezők nagyjából zsidó. A
megyei bizottságok ugyanis ha zsidó földtulaj-
donosról van szó, vizsgálat tárgyává sem teszik,
hogy földjét maga műveli-e, mert úgy tudják,
hogy a zsidók csak bérbé adják a földet. De
éppen Máramarosról köztudomású, hogy igen
nagy számú földművelő zsidó lakja, akik évtize-
dek óta maguk művelik családtagjaikkal földjü-
ket. A felső fórumoknak meg kell érteni az
agrárbizottságokkal, hogy elfogultságuk az állam
bármely polgárával szemben ellenkezik az
állam érdekeivel és a törvény intencióival. Az
agrárreform törvényes végrehajtása kerülni
akarja az állami életet megbénító zavarokat
és így azt is, hogy a törvény végrehajtása sok-
 ezer ember élelétlenségét váltja ki. Az agrár-
bizottságok működése pedig a legtöbbször e-
gedetlenséget és zavart okoz.

Tanasescu államtitkár ünneplése

Ma érkezett meg a belügyi álla-
mtitkár főigazgatói kinevezése

— Az Uj Kelet tudósítójától, —

Ma délelőtt a belügyi államtitkár meleg
ünnepek központjában állott Tanasescu ál-
lamtitkár előtt Jakubovits egyetemi tanár veze-
tésével deputáció jelent meg, amely diszaltu-
mót nyújtott át a közszerepben álló főtisztvis-
előknek. Az album föliratot tartalmaz a kor-
mányhoz. A föliratban Kolozsvár különböző
testületei és sok ezer polgár arra kéri a kor-
mányt, hogy az erdélyi államtitkárságok terve-
zett feloszlása esetére is Tanasescu itamaradá-
sát tegye lehetővé és pedig a körülményekhez
képest régi hatáskörének teljes épségben tar-
tása mellett. A fölirat hangoztatja, hogy Tana-
sescu erdélyi működése a város és országrész
konzolidációjának nagy hasznára volt.

Dr. Jakubovits egyetemi tanár rövid be-
szédben vázolta a belügyi államtitkár itteni
működését. Rámutatott arra e tárgyilagosságra,
amellyel a legkényesebb ügyeket is a legtelje-
sebb megnyugvásra intézett el. Itélleteiben soha
nem volt tekintettel nem etiségre, fajra és val-
lásra, hanem mindig az igazságot és méltá-
nyosságot kereste. A föliratot, amelynek elkül-
désére a minisztertanács szerencsés döntése
következtében nem került sor, jórészen ma-
gyarok is írták alá. Ez legbeszédesebb bizony-
sága az államtitkár megértő, korrekt maga-
tartásának.

Tanasescu államtitkár, akit ez az ováció
meglepetésszerűen ért, nagyon meghatódottan
válaszolt. Kijelentette, hogy huszonöt éves
tisztségében egyetlen eset nincs, ami-
kor más szempont, mint a törvényeknek a
méltányosság szellemében való alkalmazása
vezette volna. Amióta Kolozsvárról az ügyek
élen van, ezt a szempontot egy pillanatra nem
tévostette szem elől és továbbra is ez a
szellem fogja vezetni őt.

Érdekes, hogy az ünneppel egyidőben
érkezett meg Bukarestből Tanasescu főigazga-
tór való kinevezése. A kinevezéssel kapco-
sban közlik a minisztertanács egy határozatát,
amely az igazgatóság közigazgatási hatásköre
alól kivonja Arad, Fogaras, Brassó és Szeben
vármegyéket.

Bomlik a Teleki kormány

Lemondtak a kigazda mi-
niszterek — Gróf Bethlen
István előtérben — Az Éb-
redők a kigazdákhöz csatlakoztak

— Az Uj Kelet tudósítójától, —

Budapest, ápr. 8. A meghusult puccs-
kísérlet a mai napra kormányválságot idézett
elő. A kormányválság akörül a nyilatkozat kö-
rül támadt, amellyel Teleki miniszterelnök Ká-
roly exkirálynak, tavozása előtt a magyar nép-
hez intézett proklamációját kísérte. Károly
ugyanis Szombathelyen proklamációt bocsátott
ki, amelyben megindokolja, hogy miért tért
vissza az országra és miért távozik onnan új-
ból, ha ideiglenesen is. A proklamációban ki-
jelenti azt is, hogy az elemi erővel Magyaror-
szágra zudult események következtében a
pragmatica sanctiónak a monarchia országai
elválaszthatatlanságára vonatkozó rendelkezé-
sei megszűntek és helyreállt Magyarország tel-
jes állami függetlensége, amelyet megőrizni és
megőriztetni neki is egyik főtelevése. Bizik
az isteni gondviselésben, el fog érkezni a pil-
lanat, amikor szeretett hazájában maradhat és
a nemzettel egyesülve dolgozhat a közös
céllért.

Ezt a proklamációt Teleki a következő
kísérő sorokkal vezette be:

„Öfelsége IV. Károly király Szombat-
helyről való távozásakor azt kívánta, avég-
ből, hogy jövetelének és távozásának indító
okai az ország előtt világosak legyenek,
zozzám intézett következő kijelentéseit hoz-
ham nyilvánosságra. Ennek a kívánságnak
azzal teszék eleget, hogy a nekem írásban
adott kijelentést szösz szerint közzéteszem.
Teleki Pál gróf.“

A nemzetgyűlés ülésén a kigazdapárt
Teleki kísérő sorait miniszterelnöki ellenjegy-
zésül vette, amellyért Teleki felelősséggel tar-
tozik. Heves támadások hangzottak el ellene,
de kijutott a támadásokból Gratz külügymi-
niszternek is, aki mint azt közölték, túlságo-
san szubjektív és fájlató hangon jelentette be
Károly távozását. Teleki a támadások elhang-
zása után bejelentette a parlamentnek, hogy a
teljes vagy részleges kormányválság nem ke-
rülhető el s ezért kérte, hogy a kormányzó
döntéséig az üléseket napolják el.

A kormányzó hír szerint gróf Bethlen
István fogja megbízni a kibontakozás keresé-
sével.

Nagyatádi Szabó István lemondott, ugy-
szintén Mayer János kigazdapárti államtitkár
is. Követni fogja őket Tomcsányi Vilmos igaz-
ságügyminiszter és Gratz Gusztáv külügyminisz-
ter is. Azt hiszik, hogy a kormányválsággal
kapcsolatosan a Hazát hosszabb időre elnapo-
lják. A válsághoz messzemenő következtetése-
ket fűznek. Kétségtelen, hogy a Károly-puccs
által a szabad királyválasztók pártja reakcióval
megerősödött. Az Ébredő Magyarok egyesülete,
amely eddigi legitimista volt, most a kigazda-
párttal kíván szorosan együttműködni. Nagy-
atádi Szabó nyilatkozata szerint az Ébredők
csatlakozásával a kigazdapárt rendelkezik a
fegyveres erő felett is. Az ülés után Teleki
Horthy kormányzóhoz ment, de előzőleg az
újságíróknak kijelentette, hogy a király prokla-
mációja nem jelenti a királyi hatalom gyakor-
lásának tényét, nincs is ellenjegyezve, nem is
tartalmaz semmi kormányzati aktust, hanem
csak magyaráz.

Károly különben megérkezett Luzernbe,
ahol beakarja várni a svájci szövetségtanács
rendelkezéseit. Ugy tudják azonban, hogy nem
akar Svácbá maradni, hanem Spanyolországot
választja állandó tartózkodási helyül. Zata
királynő állítólag már el is utazott Saint-Se-
bastianba.

— Kivándorolnak a volt hadve-
zérek. Amsterdamból jelentik: A német Vik-
toria szállóban az utóbbi napokban érdekes
embereket lehet látni, akik még néhány év
előtt nagy szerepet játszottak Európában és
most egész eszedben elhagyják egykori dicső-
ségük színhelyét. v. Lietzmann tábornok, a hi-
res német hadvezér és Arz Arthur az osztrák-
magyar hadsereg volt vezérkari főnöke a na-
pokban vándoroltak egynehány kü tiszta ki-
sérétében — Délamerikába.

Akorm

az ag

Az erde

ságai d

Bukarest

ma ismét érte
miniszter is r
tak az ellen,
mániakkal c
hogy az új ki
meghalgatása
szóba került az
sának kérdése
hogy szerinte
lenne, ha az
tus közvetlen
ságokat az il
délyi képvisel

A Luk

kább az agrá

terjedt hírek

vonatkozó ré

zák, az erdél

ké-öbberül

szerint az eg

sen módosít

nátusban töb

azonban a b

A kamarában

120 ellenzéki

baloldala is

esoport pedig

ilyen módon

kező módosít

A föld

huszszorosát,

hanem a bir

Ha az egyes

terület nem

szükségletein

ki kell terjes

az ily módon

sajátítandó b

Eleinte

rescu minisz

ból és a refe

megfelelően

Garollied fő

megrendült v

kosok képvis

az intézkedés

kel a nagybi

A helyz

nap este min

rescu elnök

kozak az a

tartó megbes

hogy teljes e

form javaslat

lepítja meg

1917. évi áll

mány nem

módosításokr

kormányellen

tok bizonyítja

gendő a föld

kintetében a

vaslatok fele

tekonként és

eszközölni.

A korm

agrárreform-

minden konz

esetleg nem

ges többsége

nők a korm

lomban előte

— Me

vári esepo

lozsvári cso

órákor fog

szám alatt

szám alatt

Az előkészít

kat, hogy ki

A kormány ragaszkodik az agrárreformhoz

Az erdélyi képviselők kívánságai — Kétfélmillió hektár földet kisajátítanak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukarest, ápr. 8. Az erdélyi képviselők ma ismét értekezletet tartottak, amelyen Goga miniszter is résztvett. Az értekezleten tiltakoztak az ellen, hogy az erdélyi tisztviselőket romániaiakkal cseréljék ki. Azt is kifogásolják, hogy az új kinevezések az erdélyi képviselők meghallgatása nélkül történnek. Az értekezleten szóba került az erdélyi miniszteriumok felállításának kérdése is. Goga miniszter kifejtette, hogy szerinte a miniszterium helyett elegendő lenne, ha az erdélyiek által kiválasztott delegátus közvetlenül az erdélyi sérelmeket és kívánságokat az illetékes miniszteriumokhoz. Az erdélyi képviselők szombaton ismét összeülnek.

A bukaresti politikai körök most leginkább az agrárreform kérdése foglalkoztatja. Elterjedt hírek szerint az agrárreform Óromániára vonatkozó részét már a napokban megszavazták, az erdélyi agrárreformra azonban csak később kerül a sor. A „Luptatorul” értesülése szerint az agrárreformot a kamarában lényegesen módosítani fogják. Az ellenzék már a szenátusban több módosítást javasolt, amelyeket azonban a kormány nem akar figyelembe venni. A kamarában a helyzet egészen más, mert a 120 ellenzéki képviselőn kívül az Averescu párt baloldala is az ellenzékkel fog szavazni. Ez a csoport pedig 150 tagból áll. Az agrárreformnak ilyen módon megerősödött ellenzéke a következő módosításokat követeli:

A föld ára ne haladja meg a bérösszeg huszszorosát. A kisajátítás ne a tulajdonosok, hanem a birtokok figyelembevételével történjen. Ha az egyes birtokokból kihalosított kisajátítási terület nem elegendő az ottani parasztság földszükségleteinek teljes kielégítésére, a kisajátítást ki kell terjeszteni a birtok többi részeire is és az ily módon megrövidített tulajdonost más kisajátítandó birtokrészekből kell kárpótozni. Eleinte az volt a vélemény, hogy Averescu miniszterelnök engedni fog álláspontjából és a reformot az ellenzék kívánságainak megfelelően fogja kibővíteni. Ebben az esetben Garoflied földművelésügyi miniszter helyzete megrendült volna, mert ő, mint a nagybirtokok képviselője, nem járulhat hozzá azoknak az intézkedéseknek a mellőzéséhez, amelyekkel a nagybirtokot meg akarta védeni.

A helyzet azonban nem változott. Tegnap este minisztertanács volt, amelyen Averescu elnököt Ezen a tanácskozáson foglalkoztak az agrárkérdéssel. Két óra hosszat tartó megbeszélés után a kormány elhatározta, hogy teljes egészében fenntartja az agrárreform javaslatot, amely két millió hektárban állapítja meg a kisajátítandó területet a jászi 1917. évi alkotmány 19. §-a alapján. A kormány nem hajlandó a főlelek tekintetében módosításokra, mert az ilyen módosítások alkotmányellenesek volnának. A statisztikai adatok bizonyítják, hogy két millió hektár elegendő a földosztás végrehajtásához. Az ár tekintetében a kormány hajlandó elfogadható javaslatok felett tanácskozni. A kisajátítást birtokonként és nem tulajdonosok szerint fogják eszközölni.

A kormány el van határozva, hogy az agrárreform-kérdését pártkérdéssé teszi és minden konzekvenciáját levonná annak, ha esetleg nem volna meg a javaslatához szükséges többsége. Averescu tábornok miniszterelnök a kormánypart mai értekezletén ily értelemben előterjesztést fog tenni.

Megalakul a Mizraehi kolozsvári csoportja A Mizraehi csoport kolozsvári csoportja vasárnap délután három órakor fog megalkalni a zsidótemplom utca 3. szám alatt levő nagy imaház előcsarnokában. Az előkészítőbizottság felkeri a bihü cionistákat, hogy kivétel nélkül jelenjenek meg.

HIREK

Az Uj KELET telefonjai:

Szerkesztőség:	977
Kiadóhivatal:	844
Zs. H. Sz.	558

Ködben járnak az emberek

Az ember sok tragikum között az a legtragikusabb, hogy mindig és minden körülmények között következetes akar lenni és sok ostobasága között az a legostobább, hogy olykor valóban következetes. Mert a következetesség legtöbbször nem azt jelenti, hogy az ember következetesen nem az előrefejlődik, hanem azt, hogy csökönnyösen megkapaszkodik a tegnaphoz, amelyet megszokott.

Ezer okunk van arra, hogy ma mások legyünk, amilyenek tegnap voltunk és hogy ma mindent másképpen csináljunk, mint ahogy tegnap csináltuk, de arra, hogy a tegnapi formában maradjunk meg és a tegnapi szisztémához ragaszkodjunk, legfőbb egy okunk van és elhatározásainkat mégis ez az egy dönti el. Ostobaság ez, nem következetesség.

Tudjuk, meg is hirdettük, hogy haladnunk kell. Százféle megmásulásra lendülünk, mert érezzük, hogy tökéletlenek vagyunk, hibás az életfelfogásunk, hibás minden berendezkedésünk és minden intézményünk. Az emberben az individualitás és a néphez az egyetemesség korrekcióra szorul. Az élet új utakat göngyölít ki az emberiség lába elé és új orientálódásokat követel. Valami megöszönöz és az ember megindul. Majdnem mindig egyik. Hiszen szép dolog az, ha haladunk a haladókkal. Hát haladunk. De egyszerre csak megállunk, valami akadály állja el az utunkat és visszafordulunk. Pedig az akadály nem az uton volt, hanem mibennünk. Az ember minden útjára magával viszi a tegnapi elfogultságát és mikor már megunt a továbbhaladást, szépen kiszedi magából és mint valami áthághatlan akadályt maga elé rakja, keresztben lehetőleg, hogy ürügye legyen a megállásra. Megáll, visszafordul és beleveti magát a tegnapi ködbe, amelyből már kibontakozott.

Majdnem minden embernek ez a tragikum és majdnem minden zsidónak. A zsidóban még megrendülőbb, mert ennek ezerszer több oka van arra, hogy ne olyan legyen, amilyen tegnap volt. A zsidónak nemcsak az a feladata, hogy emberibb legyen, hanem az is, hogy zsidóbb legyen. A zsidó, ha meg-tökéletesíti magát és intézményeit, azokat a lehetőségeket és azokat a feltételeket erősíti meg, amelyek a nemzeté való erősítéshez szükségesek.

De éppen köztünk zsidók között akad sok ijedező. Köztünk vannak azok a következetesek, akik összerázkódnak és visszadobbenkednek, ha valamelyikünk hosszabb öltre fogja a lépését. Minek az? Miért akarunk újat és jobbat, mikor a régivel is megváltunk?

Nem lehet nézni szomorúság nélkül ezt a jámbor csökönnyösséget, amely megmarkol minden avultságot és nem ereszti magát, mintha földi és menybéli üdvössége attól függne, hogy semmiféle változásba bele ne ujítsa magát. Pedig nem is igaz, hogy jónak nézi a tegnapi rosszat, de ragaszkodik hozzá, mert nem tudja elviselni a gondolatot, hogy tegnap és tegnapelőtt és annyi sok éven keresztül, amelyek fogantatásra nyitották méhüket, ő maga meddő és terméketlen maradt.

Azért haragszik a biztatókra, akik előbbre lendítenék. Nem akarja elismerni a haladás szükségességét, mert azzal az eddigi maradtóságának hibáját ismerné el. Azt mondják neki: ne állj hát! Azt feleli erre: de állni akarok. Azt mondják neki: teremt valmit. Azt feleli: amit eddig csináltam, jobb volt. Pedig nem is csinált semmitse. De hiába mutatnak rá az elmult esztendő meddőségére, az nem ingatja meg. Az elmult esztendő ködben száz és száz sápadt ember imbolyog és ő azokra mutat. Ime: én ezeknek a lámizsnát adtam. Szépen adtam, mert mindig ügyeltem rá, hogy a balkez ne tudja, mit és

mennyit adott a jobbkez, de hogy a balszomszédom is ne tudja, arra már nem vigyáztam.

Mi ezt mondjuk: intézmények kellenek. Ők csak a fejüket csóválják. A multban sem kellett. Ha azt mondjuk: már a multban is kellett, de ti terméketlenségbe fojtottatok mindent, akkor azt mondják, mások voltak akkor az emberek és a viszonyok. Ha kell, megvádolják a multat is, ha igazolni kell a meddő jelent, a multat is megvádolják, pedig ok ma is abban élnek és még ma is a multak ködben járnak, mert ok következetesek. Pedig így semmire se megyünk. Egyszer már mégis ki kell bontakozni abból a régi ködből, amely egy nagy nép életerejét fojtogatta és úgy borult rá a zsidóságra, mint a halottas lepedő. u. p.

Az „Uj Kelet” mai száma a szombatra való tekintettel pénteken délután készült el.

Naptár. Szombat 1. Niszán 5681. (1921. ápr. 9.) A frigsátor felállításának napja. *Sabbath passah (Há) chodes.* Niszán hónap a nemzeti felszabadulás hava, melynek ünnepi jellege van, azért e hónapot a külön Máfir vezeti be, amely a Bó szidrában (Mózes II. könyve 12.) van és az Egyiptomban Niszán első napján kiadott Pesach áldozati parancsot tartalmazza. A Haftóra is az újraépítendő szentély szertartásairól szól. Szidra: *Tazria* haftóra. *Kó amár adónáj bairison* (Jechezkiel 45.) Szidra: Tisztasági törvényekről, továbbá a kiütéses beteg megfigyeléséről és elkülönítéséről intézkedik, amely dolgok régen a Kóhéu hatáskörébe tartoztak. *Haftóra:* Jechezkiel proféta könyvének nagyobbik első fele tele van bűnös népének szóló vészjósló próféciákkal, míg a második részében a nép megjavulása után következő jobb kor részletes leírásával foglalkozik. Ez utóbbihoz tartozik a mai Haftóra is, amely a számtízestől hazatért nép szentélyének Niszán első felében történő magtisztításáról szól *Jehuda.*

Elhalasztották a Jehudit-előadást. A Jehudit vasárnapra hirdetett irodalmi délutánját helyiség hiánya miatt elhalasztották április 17-re.

Miklós herceg Aradon. Aradról jelentik: Miklós herceg Aradra érkezett. A herceg tiszteletére este a püspöki palotában banket volt, amelyen a városi és a katonai méltóságok vettek részt. A herceg ma megnézi a város nevezetességeit és este tovább utazik. Dalben a tisztikar, este pedig a prefektus ad tiszteletára banketet.

A közigazgatási bizottság ülése. Kolozsvár város közigazgatási bizottsága ma délelőtt kilenc órakor ülést tart, amelyen több fontos ügyben határoznak.

A királyi ünnepségek és a miniszteri tisztviselők. Bukarestből jelentik: A miniszterelnökség köriratot bocsátott ki az összes alosztályaihoz, amelyben a tisztviselők szemére veti, hogy a legutóbbi királyi ünnepségekről sokan hiányoztak. A miniszterelnökség éri, hogy a jövőben ilyen esetek ne forduljanak elő.

A héber színelőadás. Az „Ivria” vállalkozása elé nagy érdeklődéssel tekintenek a kolozsvári zsidó körökben. A héber színelőadást vasárnap, április 10-én délelőtt tíz órakor fogják megtartani az Uránia-mozgóban. A műsor bővülni fog Dr. Eilner Cavi előadásával és több zenezámmal. Jegyeket Helisz Szigfried divatruházban és vasárnap délelőtt kilenc óráról az Uránia pénztárána lehet váltani. A jegyeket mérsékelt áron állapította meg a rendezőség, hogy a kevésbé módosok számára is hozzáférhetővé tegyék a ritka kultur-élvezetet. A helyárak: husz, tizenkét, nyolc és négy lei.

Javítják az uttesteket. A városi főmérnöki hivatal javaslatot nyújtott be a tanácshoz a kolozsvári uttestek javítására. A javaslat szerint kétfélmillió lei költséggel rendbe lehet hozni az uttesteket. A tanács hozzájárult a főmérnöki hivatal javaslatához. Nemso-kára megkezdik a szükséges munkálatokat. Először az Erzsébet-teret és a Rákóczi utat javítják meg, azután a sétateret, ahol olajjal itatott uttestet készítenek, hogy a porzást megakadályozzák. A munkálatokat Ciortea főmérnök vezeti.

Spanescu asszony gyilkosai. Bukarestből jelentik: Brailában letartóztatták Valeria Ivanova asszonyt, aki ellen bizonyítékok maradtak fel, hogy részes Spanescu asszony meggyilkolásában. A letartóztatott asszony beismerő vallomást tett és az egész bandára rávallott. Ennek alapján remélhető, hogy a többi bűnöst a legközelebbi időn belül kézrekerítik.

— **A Herzl-film Bécsen.** A cionista Herzl-filmet nagy érdeklődés mellett mutatták be Bécsen. A filmet dr. Harsányi Jenő elvtár sunk konferálta.

— **Vasuti összeköttetés Ploestiben.** Bukarestből jelentik Ploesti állomáson két tehervonat összeköttözött. Sok vasuti kocsi összeköttözött. Több vasutas megsebesült. A mozdony vezető meghalt.

— **A lakosság összeírása.** Szerdán a vármegyeházán az általános összeírás ügyében fontos értekezlet volt. Az értekezleten a főispán, az elispán és a rendőrprefektuson kívül sok magasabbrangú államhivatalnok is résztvett, akik megállapodtak abban, hogy az összeírás április 18-án kezdik meg és az június 1-ig fog tartani. Az összeírás, amelynek módját az „Uj Kelet” annakidején részletesen ismertette, Karácsonyi rendőrfőkapitány fogja irányítani.

— **Megkezdik a Kolozsvár határában levő föld kisajátítását.** A Kolozsvár határában elterülő megművelésre alkalmas föld kisajátítását, értesülésünk szerint, hétfőn megkezdik. A földet kényszerbérletbe adják a jelentkezőknek, akik igényét külön e célra alakult bizottság fogja megállapítani.

— **Az „Ivria” felolvasó ülése.** Az „Ivria” héber irodalmi egyesület niszán 2-án (április 10-én) délután négy órakor felolvasást tart az Eötvös utca 8. szám alatt levő ortodox zsidó iskola épületében. A vezetőség felkéri az „Ivria” tagjait, hogy az ülésen jelenjenek meg.

— **Napfogyatkozás.** E sorok írója aki meg szokta hogy a fogyatkozásokat kritizálja, kénytelen, bevallani hogy tegnap beállt a fogyatkozás bámulói közé: nézte a napfogyatkozást. Fekete páspazemet tett a szeme elé, ami nem volt nehéz, mert egyből is pesszimista, pesszimizmusának, mint rendszeren, ezúttal is hasznát látta. A hasznán kívül látta a napot is: olyan volt, mint egy dagadt patkócsészta, amely a tepsiben egyre jobban dagad. Az ucca fekete volt az emberektől, az emberek feketék voltak a kormcsüvegétől, amit az orruk elé tartottak. Ezáltal kicsit tovább láttak az orruknál. Mindenki sugárzott, csak a nap nem akart sugározni. Ő hűvös volt és homályos. Nem volt olyan hűvös, mint egy politikai egyéniség, az észjárása se volt olyan homályos, istenőrizz, ilyen nagy fogyatkozásról e sorok írója sem képes beszámolni. (k.)

— **Besarábia évfordulója.** Bukarestből jelentik: Ma van három éve, hogy Besarábia kimondotta Romániához való csatlakozását.

— **Ellenőrzik a vasuti közlekedést.** Hosszu Inon kolozsvári vasuti üzletvezető, aki nemrég az északi vonalakat vizsgálta felül, tegnap elutazott Marosvásárhelyre, hogy a közlekedést ott is ellenőrizze.

— **Házasság.** Havas Aranka és Fraenkel Béla április 10-én, vasárnap délután fél 4 órakor tartja esküvőjét a Calea Regele Ferdinand-utcai izr. neolog templomban. (Mindenki külön értesítés helyett.)

Stössel Irénke és Pál József, folyó hó 12-én tartják esküvőjüket Bécsen.

— **Szabadlábba helyezték Priskay Joáchimnéét.** Az Uj Kelet megírta, hogy Priskay Joáchimné születésű, aki Kálmán Jánoséknál meg nem engedett műtétet hajtott végre, letartóztatták. Az ügyesség tegnap befejezte a vizsgálatot és Priskaynéét szabadlábba helyezte.

— **Ujabb feljelentés Kusner detektív ellen.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Kusner József állambiztonsági detektívet különböző visszaélések miatt letartóztatták. Mint a rendőrségtől értesülünk, Kusner ellen ma új feljelentés érkezett. Janovitz Vilmos fakeskerdő közölte a rendőrséggel, hogy Kusner őt is megkárosította ötezer level. A zsaroló detektív ügyében a vizsgálatot folytatják.

— **Rendőrségi hírek.** Salamon József Telaki-utca 5. számú lakos bejelentette a rendőrségen, hogy ötszáz lelt elloptak tőle.

— **Káli Mari Regele Ferdinand-utcai lakos** elvesztett egy pénztárcát, amely különféle iratokat és százötven lei készpénzt tartalmazott.

* **Igazi mestemmé,** ahogyan Czinkánál ruhát festenek és tisztítanak. Gyár: Kolozsvár, Dézsma-u. 5.

(1207)

KÖZGAZDASÁG

Vasuti kocsikat csak írásos kérvénnyel lehet igényelni. Egyre gyakrabban történik meg, hogy kereskedők táviratilag, vagy telefon útján igényelnek vasuti kocsikat. Ennek következtében az elosztás foganatosításához szükséges adatokat nagyon hiányosan közölték az egyes vasutigazgató-ságokkal. A vasuti szállítványok központi bizottsága tehát most elrendelte, hogy a jövőben kizárólag írásban beadott kérvényeket fog figyelembe venni. Felhívja a kereskedőket, hogy a kérvényekben a következő adatokat jelöljék meg: a feladó nevét, a végállomást, a feladó és átvévo pontos címét és a szállítandó áru nemét és mennyiségét.

Az aranytermelés ügye. Ismeretes, hogy a kormány szabaddá tette az arany bel-földi forgalmát és felhatalmazta az illetékes árami közegeket, hogy kilogrammonként 27 ezer leles árban megvásárolják az aranyat vásároljanak. Tekintettel arra, hogy az arany önköltségi ára az állam által megállapított ár nál jelentősen magasabb, az erdélyi aranybányák képviselői újabb együttes lépést tettek a kormányval. Memorandumot nyújtottak be, amelyben felhívták az erdélyi aranytermelés helyzetét és megfelelő intézkedéseket kértek. A megoldás — az aranybányák képviselőinek véleménye szerint — nem lehet más, mint hogy az állam az önköltségi áránál 15 százalékkal magasabb árban vásárolja meg az aranyat és tegye szabaddá az arany kivitelét is. A pénzügyminisztériumban most tanulmányozzák a memorandumot. Valószínű, hogy hamarosan meghozzák a döntést.

A volt Osztrák-Magyar Bank május 1-én felszámol. Bécsből jelentik, hogy a volt Osztrák Magyar Bank felszámolását május 1-én kezdik meg. Az erre a célra egybehívandó konferenciára meghívást kapnak az utódállamok pénzügyminiszterei is.

Nemzetközi vasutügyi konferencia Münchenben. Münchenből írják, hogy ott ápr. 10-yamán a közép-európai államok vasutainak kiküldöttei konferenciára ülnek össze. A konferenciát a német kormány hívta egybe. A CFR. központi vezérigazgatósága is megkapta már a konferenciára való meghívást. A konferencián határozni fognak új nemzetközi gyorsvonatok létesítéséről, a bukarest-bécsi gyorsvonat Berlinig való meg hosszabbításáról és közvetlen tehervonatok rendszeresítéséről.

Valutapiac:

Bukarest, ápr. 7. Márka 120¹/₂—121¹/₂, lewa 87—89, font sterling 270—275, francia frank 505—503, svájci frank 1200—1250, lira 288—294, drachma 550—560, dinár 198—202, dollár 70—71, arany 225—230, ezüst 324¹/₂, napoleon —, osztrák kor. —, magyar kor. —.

Bécs, ápr. 7. Lei 945—, dinár —, dollár 653—, francia fr. 4660, svájci frank 114¹/₄, holland fr. 228¹/₄, dán korona 117³/₄, jugoszláv kor. 1820, norvég kor. 104¹/₄, svéd kor. 153-70, szokol 890¹/₂, magyar kor. 234, lewa 765, lira 2857-80 márka 1074, lengyel márka 83—, font sterling 2570, rubel 272—, belga frank —.

Prága, ápr. 7. Lei 106-88, dinár 198 márka 120¹/₄, lewa 85¹/₄, svájci frank 1283¹/₂, norvég korona 1174¹/₂, dán korona 1319¹/₂, svéd kor. 1734¹/₂, lira 316, francia frank 525¹/₂, font sterling 289¹/₂, dollár 72¹/₂, osztrák korona 1057¹/₂, holland for. 2583¹/₂, belga frank —, lengyel márka 745.

Zürich ápr. 7. Bukarest 835, Berlin 935, Amsterdam 200, Newyork 577, London 2267, Páris 4130, Milanó —, Brüsszel —, Kopenhága 103¹/₂, Stockholm 135³/₄, Krisztiania 92³/₄, Prága 785, Budapest 215, Zágráb 407¹/₂, Varsó 72¹/₂, Bécs 154, Madrid —, oszt. leb kor. —, Buenozayres —.

Budapest, ápr. 7. Lei 395—408, font sterling 1070—1130, lewa —, dollár 265—290, francia frank 2200—2280, márka 455—465, lira 1200—1250, osztr. kor. 43—45, rubel 120—150, szokol 385—395, svájci frank 4080-4900, dinár 750—770, lengyel márka 35—37.

•SZÍNHÁZ.

Magyar Nemzeti Színház

Szombat d. u.: Falu rossza. (Kilencedik ifjusági előadás, igen olcsó helyárrakkal, Szentgyörgyi István föllépésével.)

Szombat este: Zsidónő. (M. Lévy Ilona első föllépése. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

Vasárnap d. u. Cseregyerek. (Operette-ujdonosság, 3-ed. szer.)

Vasárnap este: Gül baba. (Operette-repriz. Uj betanulással és új szereposztással, 69-ed. szer.)

Hétfő: Mi ketten. (Francia bohózat-ujdonosság, harmadszor.)

Kovács Gyula hangversenye. Kolozsvár zeneénevező közönségének nagy érdeklődése mellett tartotta meg tegnap este Kovács Gyula baritonista dalestélyát a R-f. Theologia disztermében. A fiatal művész tegnap lépett először a közönség elé. Előadásának bizonytalanságán még erősen érezhető volt a kezdő kiforratlansága, Kovács Gyula mégis figyelemreméltó tehetség. Hangjának van feledési lehetősége, de még sok, komoly munkára és elmélyedésre van szüksége. Szép, erőteljes, mély csengésű hangja, a mély basszus felé hajlik. Ezért a Lavatine és a Biboros átka „Zsidónő”-ből sikerült a legjobban. Legstílusosabb volt a Rondo, a „Faust”-ból, melyet a közönség viharos tapsára meg is kellett ismételnie. (S E)

A színházi iroda hírei

Hosszas betegség után szombaton este lép fel ismét M. Lévy Ilona a „Zsidónő” Rechájában. A művész nő felgyógyulása lehetővé teszi, hogy a színház rendszeresen tarthasson operaelőadásokat. A jövő hét műsorán két operaelőadás fog szerepelni. — Az utolsó próbák folynak Martos és Huszka „Gül baba”-jából, amelyre a jegyek nagyrésze már elvételben elkel. A „Gül baba” főszerepeit Kiss Ce il, Hort Idi, Rethely, Nagy Gyula, Pattantyus és Virág fogják játszani. — Szombaton délután olcsó helyárrakkal a „Falu rossza”-t adják Szentgyörgyi István föllépésével. Vasárnap délután a „Cseregyerek”-nek lesz a kilencedik előadása. — A nagysike-rei bemutatott „Mi ketten” c. francia bohózat legközelebbi előadása hétfőn lesz. — A jövő hét műsorán több reprizén kívül a „Dolovai nábob leánya” szerepel a műsoron.

•SPORT.

Haggibbor — K. M. T. E. 8:0 (4:0). A Haggibbor esütőrlökön délután mérkőzött meg a K. M. T. E. csapatával. A mérkőzésen a Haggibbor állandó fölénységben volt a K. M. T. E. csapata felett. Gólokat löttek: Poliák (4), Braun (2), Reményi (2). A mérkőzést Nagy Lajos vezette.

A ligamérkőzések állása április 8-án:

	Játszott	Nyert	Eldönt.	Vesztett	Adott	Kapott	Pontok száma
1. Haggibbor	3	3	—	—	11	1	6
2. Victoria	4	2	1	1	13	7	5
3. Universiata	4	2	1	1	6	5	5
4. K. A. C.	3	2	—	1	15	6	4
5. C. F. R.	4	1	2	1	4	4	4
6. K. A. S. E.	4	1	—	3	6	9	2
7. K. M. T. E.	4	—	—	4	2	25	—

A svéd válogatott csapata mérkőzése csak felsikerrel jártak Bécsben, a győnge felállítású osztrák csapat ellen. Az arány: 0:0 volt. Zágrábban a jugoszláv válogatottak 3:2 arányban megverték a svéd csapatot. A svéd csapat november 26-án fog Budapestre látogatni, ahol a magyar válogatott csapattal mérí össze erejét.

Olaszország—Svájc válogatott mérkőzése 2:1 (1:1) arányban az olaszok győzelmével végződött.

A német—osztrák válogatott mérkőzés május 5-én Drezdában kerül elődöntésre.

Pályázati hirdetés

A zilahi aut. orth. izraelita hitközség egy második metszői állásra pályázatot hirdet. A pályázónak nak a פיליה באל קורא בעל כבוד שוחט ושהט s lehetőleg מדרה kell lennie és három orth. rabbi által kiállított bizonyítvánnyal kell bírnia. Fizetés megegyezés szerint. Költségek csak a meghívottnak térítetnek meg. Ajánlatok a fenti hitközség címére (Strada Ferdinand I. No. 40) intézendők f. évi apr. hó 30-ig.

Zilah, 1921. március hó.

A zilahi aut. orth. izr. hitközség nevében.

Klein Henrik
t. jegyző

Fried Dezső
elnök

A Zs. N. A. kizárólagos feladata földet vásárolni Palesztinában mezőgazdasági célokra. A vásárolt föld a zsidó közösség tulajdonát képezi s el nem idegeníthető.

Egy lapja 25 L, 100 fa egy kert, 1000 fa egy liget, egy dunam 125 Lei, Nechla 12.500 Lei. Jahrszeit-alapítvány 1250 L. Aranykönyvi bevezetés 1000 L.

Az Erdély, Bínát, Máramaros és Körösvidék területéről befolyó összegek felvételére egyedül a Kolozsvári (Szentlélek-u. 1.) székhelyű Erdélyrészi Iroda jogosított, mely minden az Uj Kelet-ben közzétett összegért közvetlenül az Alap központi főirodájának (Haag, Heuistr. 5.) tartozik teljességgel.

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodájának kimutatása

Hivatalunknál a következő diplomák vehetők át: Eisikovits Rózsika és Smidlander Lipót Bláj kertjéről (387. sz.) Megbold. Weissberg Hermanné sz. Sámson Berta I. kertjéről Harangláb (395. sz.) Megbold. Pincus Elja Neumann kertjéről Kolozsvár (398. sz.) Rosenthal Jolán és Klein Hugó kertjéről Kolozsvár (399. sz.) Dick Margitka és Székács Zoltán I. kertjéről Kolozsvár (401. sz.) Farkas Rezsíné és Smibovits Péter I. kertjéről Torda (402. sz.) Megbold. Markovits József kertjéről Kolozsvár (405. sz.) Medgyesi helyi csoport kertjéről (422. sz.) Dr. Löwy Ferenc főrabbi Marosvásárhely kertjéről (424. sz.) Feuerstein József és Naffali Jolán Marosvásárhely kertjéről (425. sz.) Gidali Simon és neje Marosújvár kertjéről (426. sz.) Megbold. Kohn Sámuel Nagybánya kertjéről (432. sz.) Nachum Szokolov Nagybánya kertjéről (435. sz.) Nagysomkut és Vidéke kertjéről (436. sz.) Kepes Rózsika és Jakab Hillel Nagysomkut kertjéről (437. sz.) A Petrozsényi Zsidók kertjéről (439. sz.) Schwartz Andor Szatmár kertjéről (447. sz.) A vajdahunyadi Zsidó Hitközség kertjéről (452. sz.) Wechsler Jesija Bracha és Wohiberg Israel Slame Zsidó kertjéről (453. sz.)

József 37— Kaufmann Fopi 72—, Katz Samu 39-50, Simonovits Etel 6—, Fried Helén 45—, Landmann Erzsébet 21-50, Roth Laura 52—, Katz Paula 8—, Hecht Ida 28—, Danzig Tibor 8—. A II. elemi osztályu tanulók gyűjtése: Katz Margit 50—, Simon Adélka 114—, Klein Ilonka 37—, Landmann Szeréna 22—, Friedmann Béla 79—, Krämer Lázár 45-50, Stejmetz Helén 11—, Perl Adél 21-50, Kahan Szerén 13—, Widder Regina 7-25, Nadler Dóra 30—, Katz Janka 40—, Schwartz Sári 15—, Terkeltaub Sari 41—, Kahan Cili 17-25, Mózes Hermin 28-70, Hanz Gizi 60—. I. elemi osztályu tanulók gyűjtése: Eisikovics Sándor 46—, Stejmetz Aladár 20—.

A brassói elemi iskola tanulójának gyűjtése: Gál Odán 116, Z. gelstein Janka 100, Berber Jenő 147-25, Stern Eszter 168, Gál Andor 105, Kozma Dénes 60, Schwert István 414, Lehrer Armin 34, Dénes Sarolta 86, Ascher Zoltán 100, Deitel Andor 158, Hortobágyi Szeréna 84, Rosenfeld Jenő 70, Weisz Sarolta 41-70, Fehér Sándor 35, Grosz Rósa 108, Tabak Ilus 22, Beregi Klára 50, Likoornik Rudolf 28, Marmorstein Mela 331, Katz Berta 180-50, Fährndrich László 132-50 lei. A szatmári elemi iskola tanulójának gyűjtése: Hunwald Berta 160, Kertész Böske I. g. o. t. 182 lei. Hátszeg: Goldstein Réchai gyűjtése 158 lei. Déva: Mendel Cili gyűjtése 30 lei. (Éddig befolyt 3668-15 lei).

Nagyszebeni liget

Kohn Berta és Guttmann Jakab kertje (Adar 20. előtt folyt be).

Az esküvőn Grünfeld Mina és Schikler József gyűjtése: Naffali Mór, Guttmann Jakab 50—50, Korn Sándor Horovitz Mici nevére, Lebovics József Máramarossziget, Guttmann Máramarossziget, Korn Sándor 25—25, Salamon S., Naffali Károly, Nemes Józsefné, Löwy Laura, Orenstei Adolf, Nuszbaum József, Grünblatt Gizike, Nuszbaum Mór és Miklós, Stein Béla Temesvár, Winkler Irma, Halpern Henrik, Ladányi D., Stein Ilonka, Sajovits Jenő, Stein Aladár, Glückmann, dr. Schobel, Winkler Jakab, Weisz Salamon, Izsák Benő, Guttmann, Winkler Márton Dicsőszentmárton, Kohn Márton, Ciment M. Máramarossziget, Löbel Józsa, Sajovits Jakab, Hillmann Mór, Menyász Benő, Stein Benő, Klepner Miklós, Stein Janka, Klepner, Winkler, Grünfeld Mina, Grünfeld Blanka 10—10 lei. (Befolyt 92 fa). 570—

Sajovics Ilonka és Friedmann Hermann kertje

Az esküvőn Stein Ilonka és Schikler József gyűjtése: Sajovics Izidor és Jakab 200, Friedmann Hermann 50, Friedmann Márton és Salamon, Friedmann Nándor és neje 20—20, Kohn Berta, Ritter Hermann, Izsák Benő, Grünfeld I., Glückmann, Holländer Bernát, Stein Benő, Sajovics Máramarossziget, Perl Márkus, Goldstein Henriette, Gerő Hermann 10—10, kisebb adományok 25 lei. (Befolyt 61 fa). 325—

Nagyszebeni Zsidó Nők Kultúregyesületének kertje

Zsidó Leányok Kultúregyesülete 75, Sajovits Jenő 21 lei. (Befolyt 13 fa). (Nagyszebeni ligetbe befolyt 508 fa). 96—

Megbold. Mózes Abraham és neje Grün Éva ligetje Marosudvas

Megbold. Blau Albertné — Ehrenfeld Eszter kertje Marosvásárhely. (Adar 20. előtt folyt be).

Felejtethetlen nővére emlékére Ehrenfeld Henrik Wien 35 fa. (Betelt, befolyt 100 fa). 350—

Megbold. Kohn Alexander és neje Mózes Lea kertje Beszterce

Mayer Hermanné Kohn Róza felejtethetlen szülei emlékére 30 fa, Deborah színházjegymegváltás címen 4 fa, (Befolyt 59 fa). 340—

Megbold. Grün Benjámín és neje kertje Radnóth

Lemondok egy időre mindennapi feketekávémről és ültetek 10 fát, Mordecháj, fenti példát követe én is ültetek 10 fát Hillel, lemondok egy időre a színházról és ültetek 5 fát Deborah, fenti példát követe én is ültetek 5 fát Mirjam. (Befolyt 50 fa). 200—

Megbold. Grün József és neje kertje Mezöbodon

Lemondok egy időre a mindennapi feketekávémről és ültetek 5 fát Mordecháj. (Betelt, befolyt 100 fa). 50—

(Megbold. Mózes Abraham és neje Grün Éva ligetjébe befolyt 789 fa).

Hatikva Egyesület ligetje Szászrégen

Zeichner Nándor kertje. (Adar 20. előtt folyt be).

Schwertberg G. Falk Miksa 7—7 fa, Klopót Mór, Simsi H. 3—3 fa, Klopót Lipót, Ritter Leopold, Dr. Klein Vilmos, Weisz Izidor 2—2 fa, Krausz József, Dávidovits V., Krausz Farkas, Fixel Vilmos, Boga Henrik, Szabó N., Kieselstein, Márk Abraham 1—1 fa, kisebb adományok 8 fa. — Kieselstein Andor és Klein N. esküvőjén Fixel Vilmos gyűjtése: Kieselstein A., Fixel Vilmos, Krausz Márton Lázár és kisebb adományok 1—1 fa. — Kieselstein N. és Szabó Sarolta esküvőjén Hamlet Lászlár gyűjtése: Klein Lipót 4 fa, Lanber H. Schwartz B., Szabó Mendel, Szabó Nándor 2—2 fa, Kasztner Mór, Szabó Mór, Fixel Aron, Klein és Vogél,

Hamlet Lászlár 1—1 fa, Schreiber Bella és Farkas A. esküvőjén: Rösner E. 5 fa, vőlegény. menyasszony, Farkas H. Szabó M., Neumann Benőné, 2—2 fa, Schwarz B., Kasztner M., Fixel Aron, Szabó H., Kasztner Mórné, Krausz Sári, Weinberger, Fixel N. 1—1 fa, Stork gyűjtése 3 fa. (Betelt, befolyt 100 fa). 900—

Megbold. Klopót Mihályné és leánya Róza kertje.

Kollár Sándor 10 fa, Storch gyűjtése 5 fa. (Befolyt 61 fa). 150—

Klein Rezsé és Klein Dezső kertje.

Kisebb adományok 7-50 (Betelt, befolyt 100 fa.) 7-50 Hatikva Egy. ligetjébe befolyt 512 fa.)

A Marosvásárhelyi csoport ligetje.

Megbold. Better Mór kertje. (Adar 20 előtt folyt be) A helyi csoport 22 fa (Betelt, befolyt 100 fa). 220.—

A Marosvásárhelyi ligetbe (befolyt 762 fa)

Kertek

Grünfeld Cecília, Rosenberg Terry és Bretter Hermina Medgyesi kertje Nagyszeben. (Adar 20 előtt folyt be)

Grünfeld M. és Bretter Dávid Medgyes, Felter Alfréd, Biermann, Springer, Gábor Manó, Grünblatt, Lobel Mór, Goldstein Mór, Dr. Heilper Emil Medgyes 100—100—, Rosenbergné Medgyes, Éliás, Ladányi, Neumann 50—50—, Dr. Eliás 25—, Jakobovitsék 20—, többek 140—, (Betelt befolyt 1485.—) 1485— (Jaar-Transzilvánijába befolyt 184.391-52)

Aranykönyvi bevezetés

(Adar 20. előtt folyt be) Löwy Noemi (Nelly) Kolozsvár, Dr. Krémer Aron aranykönyvi bevezetésére halála jeléül fáradozásáért (Betelt, befolyt 400—) 400—

Templomadományok

Gondoljatok a Tóra előtt a Zs. N. A.-ra

Nagyszeben: Palesztina nap 785—, Löbl Dávid, Horovitz főrabbi 50—50—, Friedmann Hermann, Weisz Henrik Kolozsvár, Strul 25—25—, Winkler Jakab 20—, Izsák Benő, Schobe, Blaustein József 10—10— és kisebb adományok 12-50. 972-50

Összesítés

Table with 3 columns: Location, Amount, Total. Rows include Máramarossziget, Brassó, Nagyszeben, Szászrégen, A többi helyi ékekből, Jelen számunkban.

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodája

Kimutatás. A besztercei Zsidó Ifjuság által 1921 március 20-án rendezett estély jövedelméből a Zs. N. Szöv. szervezeti alapjára 530— leit fordított.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF Felelős szerkesztő: MARTON ERNO Kisdó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t. Szerkesztőség: Csíkszereda, Földvár utca (volt Ferenc József-utca) 46. Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Pályázat

Az ujjonnan megalakult תורה-hoz 3 gyakorlott tanítót felévi próbaidőre keresünk:

- a) תורה ודעת
b) תורה ודעת
c) תורה ודעת

Az első 2 csak nő, a 3. nőtlen is lehet. A nők lakáshiány miatt nem hozhatják el családtagjaikat. Fizetés és e látás megegyezés szerint. Az állás תורה ודעת betöltendő.

Pályázók eddigi működési és erkölcsi bizonyítványai a szögig Mózes Ignác Petrozsényi küldendők be. Petrozsényi, 1921 április 5. A תורה ודעת nevében

Mózes Ignác Szoldán József

Advertisement for 'Korán keljen fel' (Wake up early) with Hebrew text and dates: 'aprilis 10-én vasárnap, hogy el ne kesse a déli-ótt 10 órakor megkezdődő héber színház-előadást az Urániában'.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szövege 1 lel. Vastagabb betűvel 2 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

Modern munkában perfect komoly fogászt keres **külföldi** feltételekkel, kisvárosi orvos. Bővebbet Szentegyh.-u. 11. Dávid nál.

Műhelynek megfelelő nagy helyiséget — lehet világos pince is — azonnalra keresek. Ajánlatokat „Archimedes” jellegre — kiadóba kérek.

Fiatal pár jól butorított szobát keres központban, 500—700 lejért, lehetőleg ellátással, amit magasan fizet. Ajánlatok „Gavallér” jellegre kiadóhivatalba.

Modern, rövid zongora (Sting) acélhuzatu, elefantcsont billentyűzettel — olcsón eladó Str. Darabantiilor (Honvéd-u.) 18.

Szigoruan orth. kóser peszachi zsir kapható nagyobb mennyiségben — Glaser Arad, Bocso u. 8. Információt nyújt Schreiber Joachim orth. főrabbi Arad

A világhírű **„ALBA”** cipőfőhéritő kapható nagytételben és detailban a: **RÓZSA** nagy- 1215 drogeriában, Cluj—Kolozsvar. — Piata Unirii 26. (Mátyás kir. tér)

Vereshagymát dughagymát vagon- és kisebb 788-1 tételben ajánl: **Reiter Frigyes** Timisora, Skudler-tér 2

Kerek megvételre két géprendszerű gőzekészletet teljes felszereléssel. Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel kérek. — Minden rendszerű gőzekészlethez alkatrészeket és gőzek köteleket szállítok. **Erdélyi Samu** okl. mérnök gőzekéberszántási vállalkozó Temesvár, Str. Primariei (Városház-u.) 6. Telefon 12-16

Bükkfaanyagot 1221 gőzölt szelezett és szelezetlen minden méretben szállít glimbocai fűrésztelepéről a „Bisza” Erdőkhasználati R.-T., Timisora.

Sárga kocsikéncés gépszir, szappan és mindenféle **nyenyolajok** vagon-tételben kapható „MERCUR” vegyigyár Cluj, Kriza u. 4

Szilágyi Eleonora R.-T.
Ajánlja: likör, rum különlegességeit. Elsőrendű pezsgőt és borait. 1210 Szesz nagyraktár

Hochteit Ignác 1290 **bőrkereskedése**
Piata M. Viteazul 40. (volt Széchenyi-tér, a nagy vashid mellett).

Könyvelesben 1212 jártas perfect magyar-német levelezőt azonnali belépésre keresünk. Román nyelvet bírók előnyben részesítjük. Deutsch Testvérek nemzetközi szállítási vállalat Cluj.

„Melissát” 1211 **kérien, ha finom cukorkát akar!**

Csak egy ut vezet az erőhöz, egészséghez a páratlan hatású **HIGIEA SÓSBORSZESZ**
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyszeti Gyár 1214 **CLUJ — KOLOZSVÁR**

Boznár és Szántó Erdélyi kereskedelmi r. t. **CLUJ, — (KOLOZSVÁR).** Calea Reg. Ferd. No 70. (volt Ferencz József-ut). Erdély legre gíbb bor sör és szesz nagykereskedése, likör, rum és cognac gyára. Specialis uradalmi fajborok. כשר של פסח fajboros, szilva és seprű pálinka. 1147

Jöjjön Nagyváradra, ahova hajdanánási szalmakalapok, „Hardmuth” irónok, palavesszők, palatáblák, különböző rövidárak érkeztek, melyk kizárólagosan nagyban árusítottak. 788-4
Szalmakalap- és rövidáru nagyraktár Oradea-mare, (Nagyvárad) Deák F.-u. 2

Generalvertreter für sämtliche Staaten und Länder

Wir suchen für unseren Buch- und Zeitungsverlag tüchtige Vertreter. Ueber 130 Werke, Bücher und Schriften in hebräischer, deutscher und jiddischer Sprache sind bis nun in eigenem Verlag erschienen
Wer Bücher in allen Sprachen kaufen und verkaufen will
Wer eigene Werke, Schriften, Predigten in Druck und Verlag übergeben will,
wende sich an den **Jüdischen Buch & Kunstverlag**
MAX RICHL, BRÜNN, ORLI 9.
Katalog gegen Einsendung von 1 Lei

Bükkfaanyagot

gőzölt, gőzletlen, szelezett és szelezetlen, I. oszt. minőségben, vagon-tételekben mérsékelt árban ajánl **Hoffmann, Eperjes-utca 11.**

Paplan, matrac, ágynemű készen és rendelésre legolcsóbban **Stern-nél Cluj,** Bocska-utca 9. szám szereshetők be

Ha gyermekét elegánsan és olcsón akarja öltöztetni, úgy, szükségletet kizárólag ADLER gyermekruha- és sapka-gyári raktárában, Str. Julia Maniu .., eszközölje

LÁSZLO ES TÁRSA 1216 **parfümeriaja,** (Volt Mátyás kir. tér) Cluj, Piata Unirii 12. Legszebb kivitelű husvétli öntöző parfümök nagy választékban, legolcsóbb beszerzési forrása

Értesitem a tisztelt vevőimet, hogy sikerült nagyobb mennyiségű nyersanyagot beszerezni, minek következtében abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy **802-1**
folyékony tejjel minden mennyiségben szállíthatok. Kivánatra ajánlatlalt és szállítási feltételek iránti felvilágosítással szolgálhatok
PÁLFI MÁRTON vegyi laboratoriuma és tejjelgyára aránsebes

ERDÉLYI ENYVGYÁR 1231 **RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
◀▶
CLUJ—KOLOZSVÁR
STR. APRINJOARELOR (GYUFAGYÁR-U.) 15
TELEFON 11—12 TELEFON

Ehő 20-án kezdődött a husvétli idény, — eladás teljesen leszállított árákkal
Eisenstädter Fulöp (volt Lakatos-áruház) cégénél Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) 13 1226

CLUJ 1218 **ELSŐ ERDÉLYRÉSZI RÓZSA AR ÉKSZERÁRUGYÁR**
Atkötözött saját házába, Timár-u. 2.
Bejárni a Bocska-utca felől is.
Roth és Goldberger

„ AGECO ”

Societate Generală de Agentură și Comerț S. A.
Alaptőke: 10.000.000 Lei
Központ: Bukarest, Calea Victoriei 51, sz.
Fiókok:
Galatz, Str. Hatmanul Arbore, 1 (Baia de Nord)
Brassó, Kapu-utca 60. 667-4

Erdély kereskedőiehez!
Ha **jól és olcsón** akar Galatzban vásárolni, keresse fel az

„ AGECO ”

társaság ottani áruházait.
Str. Hatmanul Arbore, 1 (Baia de Nord).
Közvetlen külföldi és előnyös vételek lehetővé teszik, hogy a **legolcsóbb** árban ajánlhatunk:
Zephir Lenvászón Amerikai vászón Gyapot Bőrárak, Vasárak, Gyarmataruk, Anilin festékek stb.
Satin Jaquard Cachemir Sedalin
Cérna Rövid és diszjúmárak Vegyi cikkek Angol rézgálic

Galatz fiokunk lelkiismeretesen és a legolcsóbb napi árak mellett eszközöli a vásárlásokat és gondoskodik a szállításról mindazon kereskedők számára, akik Galatzba nem utazhatnak.

Minden Galatzban létező áru kapható!

A vevőknek érdekében áll, mielőtt Galatzban bármit is vásárolna, előbb tájékozódják áruházainkban.

Uradalmi husvétli kóser fajborok kaphatók

ÉLIÁN VIKTOR horvátgyereskedésében
Calea Regele Ferdinand 33 (Ferenc József-ut 33)
Telefon 170 és 10-26 660-1 Telefon 170 és 10-26

Fűrészüzemnél, 720-1 **vagy erdőkezelőségben**
állást keres 22 éves érettségzett fiatalember, kinek a szakmában két éves praxisa van. Megkereséseket „22 éves” jellegre a kiadóhivatalba

Ékszereket, ezüst-neműeket

FENYŐ ÉS BRAUNFELD-NÉL
Cluj, Piata Unirii 9. Telefon 350
zseb- és karórakat teljes bizalommal vásárolhat

Menyasszonyi kelegye és női **SIPÓS JENŐ** céghez ruházkodási cikkek érkeztek — Főter 17. szám. —

Utleveleket látta moztatok Bukarestben. Címem:
RADIÓNÁL, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 33

Feuerstein Áruház Textil-, kötött-, szövött és rövidárak raktára. Str. Reg. Maria (v. Deák Ferenc-utca) 12.

Külföldről importáltak rövid és norinbergi áruk, „Aida” és „Samum” cigaretta-ir és hüvelyek kiállításra nagyban olcsó árban kaphatók
NUSSBAUM TESTVÉREK nagykereskedésében 86-1
Targu-Mures (Marosvásárhely) Str. Calarasilor (Kossuth L.-i.) 40 sz.